

UDŽBENIK O URBANISTIČKIM I ARHITEKTONSKIM NATJEČAJIMA

Građa za proučavanje suvremenog urbanizma i arhitekture Osijeka

PRIPREMILA:
Željka Jurković

Osijek pripada malobrojnim gradovima u Hrvatskoj s bogatom stogodišnjom tradicijom provođenja urbanističkih i arhitektonskih natječajâ, a tu praksu nisu omela ni ratna zbivanja

Naslov: Urbanistički i arhitektonski natječajâ u Osijeku 1994. – 2014. Autori: Željka Jurković, dipl. ing. arh., izv. prof. dr. sc. Željko Koški, mr. sc. Danijela Lovoković. Nakladnik: Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Građevinski fakultet Osijek. Recenzenti: prof. dr. sc. Tihomir Jukić, izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar-Vicković. Lektura: Ksenija Budija, prof. Grafičko oblikovanje: Foto art d.o.o., Osijek. Tisak: Grafika d.o.o., Osijek. Format: B5 (17 x 24 cm), meki uvez, 352 stranice (32 fotografije + 432 grafička prikaza). Osijek, 2015.

U nakladi Građevinskog fakulteta u Osijeku objavljena je knjiga i sveučilišni udžbenik *Urbanistički i arhitektonski natječajâ u Osijeku 1994. – 2014.* u kojem su sagleđani i pregledno sistematizirani urbanistički i arhitektonski natječajâ provedeni u Osijeku od 1994. do danas. U knjizi su kronološki i sustavno prikazani urbanistički, arhitektonski i neki skulpturalni natječajâ koji su provedeni u posljednjih 20 godina. Za svaki natječaj dani su svi formalni podaci, od naziva raspisivača natječajâ i investitora do imena članova Ocjenjivačkog suda, ali i natječajni zadaci i broj radova pristiglih na natječaj te kao najvažnije – rezultati i grafički prikazi nagrađenih radova. U posebnom su osvrtu autori za svaki natječaj napisali je li natječaj realiziran i na koji način, odnosno izneseni su razlozi zašto neki natječajâ nisu ostvareni. Realizacija nagrađenih rješenja dokumentirana je aktualnim fotografijama, a urbanističkih natječajâ kartografskim prikazima iz usvojenih urbanističkih planova. Uz kronološki popis natječajâ priložena je karta Osijeka s

označenim lokacijama iz koje je vidljiva prostorna raspodjela po cijelom području grada Osijeka.

Dokumentiranje provedenih natječajâ posebice je važno za grad Osijek koji pripada malobrojnim gradovima u Hrvatskoj s bogatom stogodišnjom tradicijom provođenja urbanističkih i arhitektonskih natječajâ preko kojih se konkurencijom ideja i kvalitete dolazilo do najboljih rješenja. Nakon natječajâ za župnu crkvu u Gornjem gradu 1890. godine (današnja konkatedrala), gradsku vijećnicu, kaza-

lište i druge javne zgrade početkom 20. stoljeća, tradicija provođenja natječajâ se nastavila i pojačala u novom državnom, društvenom i ekonomskom sustavu. Zbog ratnih razaranja početkom deve-

desetih godina prošlog stoljeća bili su smanjeni svi oblici gospodarskoga, društvenoga, kulturnog i graditeljskog razvoja, ali se unatoč ratnom okružju stručna javnost okrenula planiranju i uređenju grada u budućnosti. Od tada do danas provedba urbanističkih i arhitektonskih natječajâ postala je u Osijeku gotovo standardni postupak za odabir najkvalitetnijih rješenja za važne lokacije i zgrade. Velik broj provedenih natječajâ koji su potaknuli realizacije poznatih i priznatih arhitekata dokaz su trajne pripadnosti osječkog prostora kulturnom krugu srednje Europe.

U svim su natječajima u proteklom razdoblju sudjelovala ukupno 983

autora (arhitekti i suradnici) te 163 člana ocjenjivačkih sudova te tajnika natječajâ i članova tehničkih komisija. Na 40 natječajâ koji su opisani u knjizi pristiglo je čak 559 natječajnih radova. Valja posebno istaknuti podatak da je ostvareno čak 70 % provedenih natječajâ, bilo izgradnjom pojedinih građevina bilo izradom i usvajanjem urbanističkih planova. Do tog su podatka autori došli detaljnim istraživanjem građe.

Knjiga ima stručno-istraživački, dijelom i znanstveni karakter, a predstavlja doku-

Dio sudionika na promociji u hotelu *Osijek*

ment važan za proučavanje suvremenog urbanizma i arhitekture Osijeka te cjelokupnog urbanističkog i arhitektonskog djelovanja u Hrvatskoj. Svrha je knjige i obrazovna jer mlađe generacije studenata treba podučiti važnosti te metodama i vrijednostima u provođenju natječaja. U doba tržišne ekonomije, članstva u Europskoj uniji i gospodarske krize zadaća je i svrha knjige afirmacija tradicije i metoda provođenja natječaja, osobito kod uređenja javnih prostora i gradnje javnih zgrada. Ujedno je to poticaj javnim institucijama, privatnim investitorima i široj građanskoj javnosti na potrebu konkurencije ideja i kvalitete, a ne isključivo cijena. Sadržaj je knjige strukturiran u nekoliko poglavlja (*Uvod, Natječajna regulativa, Kronološki popis provedenih natječaja u periodu 1994. – 2014. i Karta grada Osijeka s označenim lokacijama natječaja*) u kojima

Natječaj za idejno arhitektonsko rješenje Sveučilišne knjižnice u Osijeku, 2012. godina

se od početka pregledno razrađuju teme. Glavni dio knjige donosi prikaz svih provedenih natječaja, a u *Zaključku* su sistematizirane zajedničke točke svih natječaja te je istaknut značaj natječaja za cjelovitu sliku grada, ali su i predložena

daljnja istraživanja predstavljene građe. U nastavku su pridodani sažetak s engleskim i njemačkim prijevodima te kazala s imenima natjecatelja i ostalih sudionika u natječajima, ali i članova ocjenjivačkih sudova i tehničkih komisija. Izdavanje je knjige financirao Građevinski fakultet u Osijeku, a donatori su bili *Feal Hrvatska* d.o.o. i *Gradnja* d.o.o. iz Osijeka. Knjiga je javno predstavljena 30. lipnja 2015. u hotelu *Osijek*. Na početku predstavljanja govorili su uvodničar Miroslav Pavlinić, dipl. ing. arh., i recenzentica izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar-Vicković, a potom su se okupljenima obratili autori – Željka Jurković, dipl. ing. arh., izv. prof. dr. sc. Željko Koški i mr. sc. Danijela Lovoko-

vić. Uz promociju organizirana je i prateća izložba na kojoj su prikazani svi provedeni natječaji. Promociju i prateću izložbu financijski su pomogli *Sika Croatia* d.o.o., Hrvatska komora arhitekata i Društvo arhitekata grada Osijeka.